

Womhaj Bóh!

Czisko 5.
4. febr.

Lětnik 4.
1894.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihcizischczerńi w Budyščinje a šu tam dostač sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

Njedzela Estomihi.

Lut. 18, 31—43. Pschichodnu šrjedu šo šwjaty póstny čas šapocznje. Tež nam pschiwola luby šbóznik: Hlaj, my džemy horje do Jerusalema a budže wschitto dokonjane, šchtož je pišane psches profetow wot człowšeho šyna. W duchu budžemy šašo wscho widžecz, šchtož je psched wjazy hač 1800 lětami tón šnjes ša naš čerpic wot čerpcjenja w Gethsemanowej šahrodže hač k poslednjemu šdychowanju na šchizju. Šak dha čžemy š nim šobu hič? W šwjatym šczenju tón šlepny prošer pschi puczju nam to praji. „Šako tón ššyschische tón lud, kotryž nimo džěsche, wobhoni šo polu nich, šchto by to bylo.“

Šak dyrbymy tež my šo woprašecz a šo wobhonicž, šchto to je, šchtož šo nam w tymle šwjatym póstnym časju pschpowjeda. Ša žadazu wutrobu dyrbymy šebi tole praschenje pschedštajicz: Čžeho dla dyrbjěsche tón šnjes čerpicž a wumrjecž? Šakle hdyž budžemy šapschijecz, šo mějšche wón našeho hrěšneho hubjenštwja dla čerpicž, budžemy šwjatošč a krašnosč jeho čerpcjenja pravje pošnacž a čžejicz. Šotom budžemy hrěch hidžicz, šty hrěch, kiž je jeho na šchizju pschijěšl. Šotom njebudžemy šo šmjercže bojecž, dokelž wěmy, šo je wón psches šwoju šmjercž šmjercži móž wšak a je žiwjenje a nješachodnosč na šwětlo pschijěšl. Šotom budžemy šo pravje bėdžicz še šlym nješpšeczjelom, wot šotrehož možy je naš šhryštuš wumohl a warbowal. — My čžemy tež horje hič š wěrjazej wutrobu. Šamny šlepny pschi puczju šawola: „Šesu, ty šyno Dawitowy, šmil šo nademnu“. A wjedženy

psched teho šnjesa žada wón wot njeho: „Šenježe, šo byč šašo widžak.“ Šrawe wěrjaze šwjecjenje Šesušowego čerpcjenja a wumrjecža wobšteji w tym, šo my š pokutnej wutrobu wěmy a wěrmy: Šo je tež mój hrěch, kotryž je mojeho šbóznika na šchizju pschijěšl.

„Ša šym to šawinowal,
Šchtož ty šy pscheczepil,
Še puki šy ty šhowal,
Šiž ja bėch šašlužil.“

Šeno tak budžemy š pokutnej wutrobu w bójškej šrudobje šwjaty póst šwjeczicz. My dyrbymy pak tež to jene wjedžicz a še wschēm dowěrjenjom wěricz, šo je wón nam še šwojej drohej šmjercžu wodawanje hrěchow, žiwjenje a šbóžnosč dobywal. Šotom budžemy š džaknym wjěšelom k temu mužej na šchizju horje hladač a předowanje wo jeho čerpcjenju budže nam lube a drohe kaž žane druge šłowo.

Duž budžemy tež Šesuša rad pschewodžecz š džaknej wutrobu. Šesuš praji temu šlepemu: „Budž šašo widžazy, twoja wěra je čže wuštrawila“. A hnydom widžěsche wón šašo a džěsche ša nim a šhwalesche Šoha. A wschitkón lud, kiž to widžěsche, dawasche Šohu šhwalbu. Šo škluscha tež šobu k pravemu šwjecjenju šwjateho pšta. My dyrbymy šo Šohu Šótzej džakowacz, kiž je w šwojej šmilnej lubošči šwojeho jenicžeho narodženeho Ššyna ša naš dak. My dyrbymy šo Šohu Ššynej džakowacz, kiž je w hotowej a ščezpłiwěj poškušnosčiči pscheczjwo šwojemu Šótzej a w lubošči k šhudym hrěšnikam čžejki pucz šchol a šwjaty škutk našeho wumožjenja dokonjal. My

dyrbimy so Bohu swjatemu Duchej dzakowacz, kiz da nam hichcze pschezo predowacz to lube a drohe evangelion a kiz sbudzi weru do njeho w naschich wutrobach. To dyrbi hloß wshchich naschich swjeczenjom bycz:

„Ja s wutrobu dzak praju czi,
Luby Jesufo!

Ja twoju martru snaju,
Moj swerny pscheczelo!
Spozcz, so so dzerzu k tebi
A k twojej swernosci,
So tebje zadam bebi
W tej swjertnej zalosci.“

Alle lezi na posledku hichcze wscho na tym, so bychmy sa lubym Jesufo k hodzili s dzakownej wutrobu, kaz tamny klepny. To je werne a wobstajne zohnowanje swjateho postneho czaßa, so wone nas pohnuje k swjatemu zimwjenju a khodzenju. Grch hidzicz, zadoscze a loschty kschizowacz, to budze ton prawy postny wopor, kotryz my swojemu sboznikej pschinjefemy. Swój kschiz na so wsacz a jon se sczerpnoscju a w czichej posluschnosci njescz, to je ton prawy postny plod, kotryz ton knjes bebi wot nas zada. To je ta prava khwalba, kotraz niz jeno s ertom so stanje, ale se swjatymi a Bohu spodobnymi skutkami. Na to zohnuj ton knjes nasch Boh a nasch wysozy khwaleny sbozniz ton pschichodny postny czaß a wshch postne predowanja dla swojeho swjateho mjena. Hamjen.

Mulkez Jan se swojimai kynomaj,

abo: **Boze pucze a czlowjecze myhle.**

(Poftracžowanje.)

Korcmar abo korcmarika, druhdy wobaj dwaj so pschi nim bedzo s nim rosrzczowaschtaj, a to be Mulzy lubo. Schtotz so tymaj spodobasche, be tez Mulzy spodobne a takle bechu pschezo duschnje jeneje myhle. Sdyz so rosomni ludzo w korcmarje sendu, moze jedyn wot drugeho wjele nawuknycz, hdyz so tam bjes sobu pschistojnje rosrzczuja a bebi bjes sobu wo neczim hodnym neschto powjedaja, ale neschtozkuliz ma kam swoje myhle a bebi myhli, so won wscho najlepje roshmi, duz druhich sazpije abo meni, so su wschitzy drusy pornjo njemu hlupi, klabi a njedowuczeni ludzo. Sako Mulka s korcmarjez ludzomaj bedzo powjedasche, be won wschon swjefeleny, dofelz mozachu bebi to a wono wo ratastweje a wo skocze doprajicz.

Alle na jene dobo pschihna neschto klintotajo s wojom do dwora, Mulka pak so s konopeja wschon sahnemany sbjeze; duz korcmarika praji: „Mischtrje, nejstaj tutaj dwaj waschej kynomaj? hlejczje, taj staj po was s wosyczkom pschijekoj.“

„Taj buschtaj mi bykoi“, jej Mulka wotmolwi, „ne, ne! taj pachoczkaj staj bebi myhlikoj, so kym ja druhu stronu mesta schof, duz staj bebi mojeho konika sapichahnykoi a jowle kem dojekoi. Mi zel czini, so dyrbju wamaj to prajicz, ale wone hinasche njeje. Neschtozkuliz dzen wschaf ma neschtozkuliz nan wjele swojeho hnemania se swojimi dzeczimi. Do wulzyczinjenja su so wone nawuczile, ale hewaf — budz Bohu storzene! — s nimi niczo njeje. Alle tymaj chzu ja hjoz pokasacz, taj dyrbtaj mi dzenka nawuknycz, schto to rekla: peschi khodzicz.“

„Kajlej staj taj wobaj rjanaj knjesyczkaj“, praji korcmarika, „wobaj staj wam, knjes radny knjeze, kaz s woczom wuršanej. Ssmem jimaj prajicz, so scze tu wy jowle sadu pola nas wo istwe?“

„Boze dla to njeszczinje“, Mulka wotmolwi, „ale prajczje waschim czeladnym, so mojimaj kynomaj se žanym klowczkom njepšcheradza, so tu ja tez kym. Sa chzu tu khwilu pschihladowacz, schto mi taj sapocznetaj, so potom mem, na czim s nimaj kym.“

Korcmarika be se istwy wuschta, dofelz chzysche teju knjezkow powitacz. Alle Mulka so na to mjeršasche, so bechtaj bebi jeho kynomaj wot nekoho zuseho wosyczk pozcizkoi, dofelz be jimaj jich stary doscz hodny njebyl, dale so na to mjeršasche, so be jeho lischaf wschon pschepoczeny, a jako wuhlada, so so taj hólzaj wo

swojeho pschepoczeneho konja njestaraschtaj, bu won hichcze hnemniški na njeju. Do korcmar pak wonaj s tajkej haru sastupischtaj, kaz sechzyl zylt regiment dragunarijom nuts sadoncz, na to dšchtaj do pschiboczneje stwiczi, stasaschtaj bebi neschto k jedzi a psche picze bleschu dobreho wina ja toler a prajeschtaj: „Jeli macze žane tajke wino, bleschu po tolerju, kajez kmoj tu wondano pikoi, pschinjescze namaj tajkeho khroble hnydom dwē bleschzy.“

Sako ton nan tole wuschyscha, bu jemu, kaz sechzyl jeho we wshchich porstach sašwjerbicz. Won kam be bebi dak karancz bruneho porjedzicz, a tutaj jeho kynomaj daschtaj bebi hnydom na jene dobo dwē bleschzy po tolerju pschinjescz. Alle Mulka s merom wosta. Won pohlada s kufaczkom do tamneje stwiczi a wuhlada, kak bebi tam wonaj porjedzeschtaj a woutowaschtaj, hacz tez staj sašo tamne najlepsche dostaloi. Sako bechtaj dowoptowaloi, wulehny so jeho staschi kym Jurij na konopej a praji swojemu bratrej: „Sdyz tez to nasch stary dzenka wokofo czelpje a so poczi kaz schwinz? Sdy by ton wjedzak, kak je jeho lischaf dyrbaj w stoku s namaj hanjecz, by drje won khetro na naju sahrimaf!“

„To bebi kam tez myhlu“, praji na to Petr, „ale to jeno je ja naju duschnje, so won wo tym niczo njewē. Alle jeli so jemu sespodoba, so chze blasna czinicz, njech bebi tajkeho kam czini. Moj pak chzemoj bebi tu dacz dobro bycz. Neschtozkuliz dzen bebi kózy sczini, kaz so jemu sespodoba. Schtotz to by won prajil, hdy by naju jowle na winje wuhladaf, a so bebi bleschu po tolerju kłodzecz damoi?“

„Haj“, praji Jurij, „byl won naju jowle wuhladaf, byl namaj won naju bleschu s horschczju hrabnyl a namaj s nej hlowu pscherasyl, kaz budzische drje hjoz husto czinil byl, hdy budzische naju na winje nadeschol, ale won wscho to njewē. — Sdyz budze nasch stary junu k merej, a dokho drje to wjazny tracz njebudze, pschetoz won klabi a klabi dzen wote dnja, — potom chzemoj bebi swoju wēz hinascho naprawicz, a potom dyrbi wschitko pola nas hinascho hicz.“

Alle netkle tam wobaj poczeschtaj bjes sobu mudrje reczecz, to rekla: jedyn pschezo hlupischo, dnyli drugi a twarjeschtaj bebi swoje nehdušche domy a hrodziki horje do wetra, — a sadu njeju, sa dškowanej sczenu bedzelsche jeju nan, kiz mozesche wscho kshchecz, schtoz tam wonaj bjes sobu powjedaschtaj, — wschon bledny tam jeju woboi nan bedzelsche. Netkle be s njeju wuschischo, kajke mataj wobaj myhle, — tajkele bebi tola nihdy wot njeju nadzak njebe. Na jeho kymercz wonaj cžakaschtaj, a hnydom po nej dyrbjesche so sa njeju nowe zimwjenje sapoczecz. Petr praji: „Neschtozkuliz so mi dale wjazny czinicz njeschczje“, Jurij pak chzysche nehdyzje nowe khlamy salozicz a wotewricz, njewjedzesche pak hichcze, schto chze w nich pschedawacz. Na najrjenschej hasy w zhlym mescze chzyschtaj bebi dacz rianu nowu khēzu natwaricz, a jenu druhu wonka psched mestom w bližschej wshy, por rjanaju konjom chzyschtaj bebi kupicz, dobre jeschz, dobre picz, niczo czinicz, we wjefelu žiwaj bycz, tu a tam kuf profitka sczinicz a nekoho s lescju wo jeho pjenjesh pschinjescz. Netkle poczeschtaj wobaj dale wobliczowacz, kak wjele mohf jeju nan w swojim samoženju mēcz, a nanej chzysche so podla skoro kmyecz, jako pntny, so wonaj wo tym a wo tamnym niczo njewjedzeschtaj, so wone jemu kšufcha.

„Dzakowano Bohu, so wonaj to njewestaj“, bebi won kam pschi bebi mjelczo praji, „kak hagle budzischtaj mi tutaj blasnoj hlupje czinikoi, hdy budzischtaj wo wshchem wjedzakoi, schtoz mam w swojim samoženju“.

(Poftracžowanje.)

Jesuf a czlowjekoje.

V.

Jesuf a saczne dusche.

2. Jeli so chze so komu picz, ton poj ke mni.

Sdyz my duschowpastyrjo w naschich wosadach wokofo khodzimy, ludzi nadeidzemy, kotiz kózde mozne stejischczo w wērie sastupuja. Hichcze wjazny tajlich namakamy, kiz ani stejischcza njesastupja. Knjesz su wschitzy kschezeni, runjez su pschi konfirmaziji swjatocznye swoju wēru do Boha Wótza, Ssyna a swjateho Ducha wusnali, su tola jara liwzy pscheczimo evangeliju abo s zyfa wery nimaju. To mozesch wschudzom praschenja kshchecz kaz kšedowaze: Haj, schto moze wjedzecz, hacz je s zyfa Boh? Schtotz moze dopokasacz, so ma czlowjek njeswjerntnu duschu? Schtotz moze prajicz, so je njewidomny swet wysche teho widomneho a so junu poslenje budjenje na wschitkich cžaka?

Biskop krótkim mjesecem bo i konjazej železnizu, kiž wot Bremena do Gemelunga wjedže. Róžde městno běšče wobšadžene a to wot dželanowch ludži. Bšchi tym wšchem mi ruma sczinichu a mje pšheczejnje postrowichu; hacž bo to sta, dokelž abo runjež šym duchowny, sa tym dale šlédžicž njechamy. Žako dyrbjachmy wo puczu křiwilu stacz, konduktěr wo bohatym mužu powjedasche, kiž běšče šwoju móž i njehańbicžiwoscju k temu wužik, so by křudeho podczuščizowal. Wšchitzu bėchu rošhorjeni. Ža prajach: „Želi so je to wěro, šhtož my powjedasče, knješ konduktěro, tón muž wěsče tam horkach šwojeho šudnika namaka.“

„Njerěcžeje mi tola wo Božim šudženju“, šmėšesche šo konduktěr, „to móžecže make džeczi wucžicž, ale rošomny cšlowješ tajke něšcto wjazy njewėri“. A wšchitzu w wošu jemu pšchibkošowachu. Ža stejach šam.

Njebnych powjedak, hdyž njebnych i tym prajicž chyzł, tajke šrudne stejisčezja ma jich wjele ludži, wošebje w městach. Wo tych dušdach, kotrež šu wėru žyle šhubife, paš tón krócž njerěcžimy. Woni njemóža Žesufowi wucžobnizy bycž, dokelž hłoda, lacžnosčž po prawdošcži nimaja. „Želi so chze šo komu picž, tón pój te mni!“ praji tón šbóžnik. Wo tajkim tych, kotrymž šo picž njecha prawdy a žiwjenja wot horkach, wón k šebi njewoža. Wyrnjež by rady wšchitkich wobšobžik, tajkich njewoža. A to jenož teho dla, dokelž wušči nimaja k pošluchanju. Wušči wšchak maja, ale niž sa njeho; kaž tež strowi abo cži, kotřiz šebi myšla, so šu strowi, wušči nimaja sa hłóš lėfarja, kiž wustrowjenje lubi.

Bjes „špróžnyimi a wobczėženyimi“ šu wšchak tež wšchelazy ludžo. Woni šu wšchelazy po žiwjenju, po šchtancze, po šdželanošcži a po darach. Ale w tym šu jenajzy, so šu „duchowńe křudži“, t. r. hłuboko wo tym pšchewědcženi, so jim duchowne kubla a wošebnosče pobrachujia, kotrež šame cšlowješa hódneho cžinja, džecžo Bože bycž a do žiweho towarštwa i nim štipicž. Woni šu wšchitzu wo tym pšchewědcženi, so je hrěch šadžěw — jenicžki šadžěw, ale tež tajki wulki, so wšchitke šamopróžowanja, haj šamo wšchitke pobožne štutki dopomhacž njemóža.

Žadanje po cžistej wutrobje, žadanje, džecžo Bože bycž, jich žyžu dušchu napjelni. Šsmėšna wėž by byla prajicž, so woni ani wšchelatich pšhecžow njemėli. Róždy strowy cšlowješ ma žadanje po njemšlenym a špodobnym žiwjenju na šwěcže. A potom ma kóždy, šamo najšbožownišchi, hiščezje šwoje wošebite pšhecža. To ani pola japosčtołow hinaš njebė. Ale to žadanje džecžo Bože bycž wuščke wšchitkich druhich stejeschje. Dobra hospoša, šwėrna macž ma šnano wšchelake pšhecža, kotrež šo na lėpšche wobydlenje, na tuńšchi křlėb, na nomu draštu sa džeczi, na rjane róže atd. pocžahuja. Ale pomyšlmy šebi, so by jejne džecžo na šmjercž křore bylo, by žadanje, so by šašo wotkhoriko, wšchitko wobkńežaza myšl byla. Wšchitke druge pšhecža a žadanja bychu porno temu nasad štipike a wona by šnano prošyla: „Luby Wótčze, ja chzu wšcheho teho parowacž, jeli so mi moje džecžatko žime šdžeržič.“

To pšchirunanje šame sa šo rěcži. A cži, kiž šu duchownje taš šmyšlėni, šu te lacžne dušče, — wone šu te duchownje křude, kotrymž tón šbóžnik šbóžnosčž lubi. Na šcženach pobožnych ludži namakasch nětko hušto i wulki pišanyimi pišmifami šłowa napišane: „Ženo šbóžny!“ Nčo, cži japosčtoli Žesufowi njemėjachu drje te šłowa na šcženach napišane, ale wone šo i blyščezatym pišmom w jich wutrobach šybolachu. Žadanje po wěcžnych kublach wuščke wšcheho drugeho žadanja stejeschje.

Lacžnosčž dušče šo na žane waschnje i ničim druhim šarunacž njehodži. Něčto móže bibliju i hłowy wjedžecž; wón móže nashonjeny bycž w theologičkich wėdomnošcžach — nima-li tamneje lacžnosčž, nima pšódneje semje, so by šorno roščž mohło. A hdyž ma tež šhto po myšli šwėta dobre pocžinki a šebi myšli, so móže i tamnym wšchodženzom prajicž:

„Ža šym wšchitke kašnje Bože džeržak“, — lacžnosčž dušče i tym šarunana njeje.

Cži dwanacžo japosčtoljo bėchu wěsče mužojo, kiž bėchu hódne žiwi byli. Ale Bóh bėšče jim wocži wotewriš, so najhłubšche škaženje šwojeje wutrobny pšnaczu. Woni cžujachu, so je kóždy cšlowješ drohu parlu šhubif a so je šam se šwojimi mozami njekšmanu, do Božeho kraleštwa šańcž, jeli so Bóh jeho křmaneho njescžini. Haj wošebje tajzy, kiž bėchu najhódnišcho žiwi, šu najmóžnišche šwědcženje wo hrěšnym škaženju cšlowještwa wotpožžili. Ža šebi myšlu na tajkich mužow, kažyž Žesajaš, Šeremiaš, Šawoł a Luther bėchu.

Hdyž wšchak je na kóždy pad nušne, so dyrbi cšlowiška dušcha

lacžna bycž po tym šbóžniku, so by k njemu pšchisčla, je tola k temu hiščezje něšcto žyle druge nušne, mjenujzy pšnacže a pšchewědcženje, so je Žesuf, kiž žadanje nascheje dušche špokojicž chze a móže. Lacžne dušče šu w wšchitkich cžachach bje wšchemi ludami byle. To žedženje widžimy šamo w tych pohanškich hrošnosčžach, so starschi šamo šwoje džeczi woprowachu, so bychu Bohu špodobni byli. Wošebje i šraelšeho luda nam šynti napschecžimo křincža, kiž tu cžistu lacžnosčž wosnamjenja. Ža chzu jenož na šapocžatk 42. psalma dopomnicž: „Žako jelen jachli.“

Ale w Šraelu njebėšche šame žedženje po šbóžnosčži, ale tež wěšta nadžija, so Bóh w šwojim cžaku šbóžnika wubudži a pšczele. Hdyž bėchu wšchitzu prjedawšchi profetojo na pšchidženje Mešiaschowe potašowali, bėšče Jan tón křcženik taš šbožowny, so móžeschje prajicž: „Wón tu je; — haj, wón tu je, wohladačje jeho!“ Taš wón lacžne dušče k Žesufej dowjedže — njewještu nawoženj napschecžimo. A cži přeni wucžobnizy šu šo tež wot Žana nakasacž dali. Woni džechu k Žesufej. A bórny bėšche šwědcženje jich wutrobny: „My šmy jeho namakali.“

Š tym šo prajicž njedyrbi, so njebnych woni tež wšchelake nashonili, cžehož šo nadželi njebėchu. Ach haj, pucž, kotryž njebjeli kral džěšche, bėšče žyle hinašchi, hacž bėchu šebi myšlili. Ale pšchi tym wšchem woni křcže stejachu. Hdyž bychu tež žyly šwět šhubili, woni mějachu doščž na tym křutym pšchewědcženju: „Žesuf je, kiž škóncžnje tola wšchitke nasche žadanja dopjelni.“ Š tym dyrbjachu špokojom bycž a wšchitko temu šnjesej porucžicž. Š tym dyrbimy tež my dženska špokojom bycž. Wěstoščž, so škóncžnje a wěcžnje pola njeho pošne šbože namakamy, po kotrymž šebi žadamy, a nětko hižo tón měr, kiž je wšchischi, dnyli wšchitkon rošom, — dyrbi naš šmėrowacž w wšchitkich wodženjach, hdyž šo nam tež druhdy džiwne šwadža.

(Šotracžowanje.)

Wot štareje šamopraweje žony.

Štara žona bė wjele lėt we wulkim šakšepjenju a šamoprawdošcži křodžika. Woni jej rěčachu: „Dobra, štara macž.“ Bohužel paš wotpocžowasche jeje dobrota a prawdoščž na pėšku. Bóh bėšče ju i hnady niž jenož pšchew wulkiimi hrěchami, pšchew hańbu a škóscžu wobarnowal, ale tež nětkotre šornjatka wėrošcže do jeje wutrobny wuščywal. Šwona bėšče pilnje kėmschi křodžika, šwoje ranšche a wječorne modlitwy špėwala, bė tež rodna hospoša a po mēnjenju šwėta dobra mandželška. Ale wšchė šchipy Božeho šłowa, kotrež wot lėtow šem kóždu njedželu prawje a cžisčje přėdowacž škřšeschje, šo wobrašychu wot jeje šamoprawdošcže, kaž wot želešneho šabata. „Šlaj, taš wjele lėt škřžu tebi a nješšym nihdy twoju kašnju pšchěštipika“, to bėchu jejne myšle. Šunu prajeschje wona k duchownemu, kiž ju huščischo wopytowasche, so dyrbi jemu šwoju wutrobu wotewričž, dokelž ju něšcto cžwiluje. Duchowny bėšče šo nadžak, so je wona nětk šwoju hrěšnosčž špšnaša, ale taš šrudnje wón na nju hladašche, jašo wona prajeschje: „Mi je nětk pšchipanyšo, so šym tola jedyn hrěch cžinika. Žako młoda holecžka — pšchew 50 lėtami — je ta žona, pola kotrež škřžach, na mnje nješwėrošcže dla tušaka.“ „Nčo“, wotmolwi duchowny, „njebė k temu žana pšchicžina?“ — „Šo Bóh njedaj! ale šym tehdy na žonu šwarika a škřžbu wopušcžika.“

„A wot teho cžaka šem nješcže šebi žaneho hrěcha wėdomna?“ — „Ža njebnych wjedžaka; my wšchak šmy wšchitzu hrěšnyzy, praji Bože šłowo, ale — —“ wona dale prajicž njemóžeschje. Duž woprašcha šo duchowny dale: „Šhto dha Bože šłowo i tym mēni, hdyž naš wšchitkich hrěšnikow mjenuje a pšchisčaji, so pšchew Bohom teje křwalby nimamy, kotruž na nim mēcž dyrbjeli?“ — Žyle po bibliji drje šo ničto džeržecž njemóže, to tež nušne njeje, pšchetož Boža šmilnosčž je wšchitke dny nowa, praji šwjate pišmo. — Duchownemu šo njeporadži, žonu pšchewědcžicž, so stej hižo wonjerodženje a njelubosčž pšhecžimo Bohu wulki hrěch a pšchěštipjenje najwážnišcheje kašnje, hacž runjež wona pšchida, so po prawym žaneho wješela pšchi tej myšli njelacžuma: „Šón šnjješ je mój Bóh“, runje taš, kaž tamny šamoprawy šyn, kiž šo pšchi šwojim došhim škřženju hiščezje nihdy njebė šwjěšelik w domje šwojeho nana.

Niž došho na to pšchipóška jej Bóh cžėlnu žakoščž. Šona dyrbjeschje žakoštnje wjele bolosčžow pšchětracž a wot tydženja k tydženju docžakowachu jejnu pošlenu hodžinku. Ale pošne lėto šo miny a šdasche šo, so wotkhoriti. W tutym žylym cžaku drje šo i Božim šłowom trošchtowasche a i křchizom šchryštušowym, ale po tym waschnju, so prajeschje: „Šnjješ Žesuf je tež taš wjele

pscheczerpicz dyrbjał." Ale t pocucze wona hischcze njebe pschischka. Skonczi je na swawne pschindze, czeho dla je ju ton Knjes tak njebl. Jejna wozenjena dzowka bu t temu Knjesej wobroczena a jejne ziwjenje be wot zohnowanjabohateho wliwa (samoznosczje) na druge wofadne stawy. Wot prenjeho dnja swojeho noweho ziwjenja hem swojej maczeri swoju dzeczazu lubosc i bohatej meru wopofasa a so tez sa nju modli. Ale macz zyle hinał cziniesche. Jako be wo pschemenjenju swojeje dzowki klychala, so tak jara wulzy roshnema, kaz zadyn czlowjek priedy njeby pola njeje sa možno dzerzaj. Wona chyziche so tez jeje wotriez; pschetož hanibne je, tak prajesche, so dyrbju hischcze w swojich starych letach tu hanbu njesz, so je jene mojih dzeczi bjes modlerjow scho atd. Nekt wudyri i jenyum rasom hrach i farisejskeje wutrobny. Tola to be hodzina, na kotruz be Boh hjo dołho czakał.

Jako duchowny po netotrych dnjach t nej pschindze, powita wona jeho t tymi slowami: „Knjes duchowny, ja dyrbju so hischcze pschemenicz! Luisa — tak rekasche jejna dzowka — menju, ma prawo. Pschetož, hdy by hebi wona to jenož do hlowny stajika, kaz ludzo praja, njeby to nihdy i tajkej czichej myslu horjewiala, schoz hym jej prajika!" — Wona jara pkafasche dla swojeho hracha, pscheczimo swojej dzowzy. To be sapoczatk jejneho wobroczenja.

Woporna lubosc a wutrajne dobroproschjenja dzowki, kiz husto pschi jejnym thorołozu strazowasche, rostama wschednje jedyn ryhel po druhim wot jejneje wutrobny. Jedyn wjeczor bu duchowny sawofany: „Sa lezu w Jesuhowym klinje!" wofasche jemu napsheczimo. „Zhu prijedawschu noz hym to slowo w swojich myslach mela: Bojce hem te mni wschitzy, kiz wy sprozni a wobczezeni seje, ja chzu waš wofschewicz. To je ton sboznik so mnu czinił!"

Tola pschi tutym sapoczatku t pocucze a t wobroczenju nje-wosta. Wona sama saczumasche, so be jejna wera a pofuta hischcze jara kłaba. Duž polozi ton Knjes swoju poflenju ruku na nju. Psches 15 njedzel mejesche thora zona pod wulkimi boloscjemi, wofebje pod palazej lacznoscju, dokelz be jejna schija zyle saczeka, wjele czerpicz, wona hebi po wumozenju zadasche. Hdyz bu jej kchiz druhdy prawje czezki, idychomasche wona: „S czim hym tuto zalostne czerpjenje sakluzika!" Ale tak dołho hacz hischcze schtruczka starych hrachnych myslow w jeje wutrobje be, nje dasche ton Knjes jej wumrjecz, hacz runjez husto psches netotre dny niczo, khiba malo wody, t hebi njebjerjesche. Tuta kruta lubosc Boza wjedzesche pał skonczi je t zadanemu wotwytynjenemu konzej. Wona be do Bozeje wole podata a dasche so w wohnaju zalosce pschezo bole wuczisczicz a napravicz. Jako wona w tutym czafu wot Hofacerowych poflenich ziwjeniskich dnjow czitasche, tak won, wot lacznoscje czwilowany, tola žaneje wody picz njechalsche, hdy by jemu schodne bylo, pschetož won njebmé ton wot Boha jemu pschimerjenu czaf ani wofomiknjenja pschitrosicz, prajesche: „To hu tez moje mysl!" Wona wufnawasche, so ju ton Knjes jenož teho dla bije, so by ju w wecznosczki wofschewicz mohł.

Priedy njebe wona nihdy wot poflenjeje próstwy kwjateho wotczenascha prajika: so je najwaznischa próstwa. Ale nekt spósna wona se swojeho nashonjenja, tak wazna je. W poflenich dnjach swojeho ziwjenja be wona czicha a podata a wospjetowasche husto te slowa: „Mój Jesu ma mje w swojim klinje!" Dołho wjazny njetrajesche, wumoh ju ton Knjes wot wscheho skcho a postaji jeje ziwjenju konz.

Necz, Knjeze, pschetož twój wotroczt klychi!

W 6. dzekatku nascheho letstotetka so we wjele wbach Ucler-marfskeje mnohe wofady baptistow (tajkich, kiz dzeczi njeschczija, ale jenož dorocznych) sałozichu a dokelz wscho nowe czlowstwu wutrobu wabi, hebi psches Boze klyczy tamna sekta wjele pscheczelow, wofebje i nisteho luda, doby. Tez we wby W. pola Templina tajka wofada nasti, kiz pod wuschitnym wozdenjom borsy tak rosczesche, so so jej sa krotki czaf psches polozi wobydlerjom pschisamfny. — Sa mejach tam pscheczela, mlodeho muza, nehdze 20 let stareho, kotryz mi husczischu prajesche, so chze tez bjes baptistow hicz. Won pał bu borsy sašo w swojim wotpohladanju khablazu a sašo wo swojich wotmyhlenjach powjedasche. Won nje-wjedzesche, scho czinicz; na jenyum boku bechu wabjenja jeho pscheczelow, kotiz hjo nowej sekcje pschiskuschachu, na druhim boku besche jeho wera do wuczbow, kotrez bechu so jemu wot starscheju,

kwerneho wuczerja a pobožnoho fararja do wutrobny pfozike. Hdyz by tez thodzik, wschudzom jeho tajke mysl pschewodzachu. Won by roswuczenja predarja noweje wofady klychaj a i nimi wuczby zyrkwe pschirunaj, t kotreiz hacz dotal hischcze pschiskuschelche; won by w kwjatym pismje pytal sa prawidlom na jeho dalshi pucz ziwjenja; ale njewestosc so i jeho dusche shubicz njechalsche. Eso tak i dwelowazymi myslami czwilujo skonczi je skhori; ludzo prajachu: „Ton je wotrotnik". Hodziny dołho won kłowczka njeprajo ani so njehibajo na swojim lozu lezesche; potom sapoczka sašo powjedacz, ale jeho kłowa nicdo sroschmiez nje-mozesche; won reczesche wo Khrystu a wo predarju baptistow, wo Lutheru a wo wjebnym fararju a mjenowasche poflednich tšoch borsy swojich pscheczelow, borsy pał swojich njescheczelow. Lekar wufasa, so dyrbja jemu lod na hlownu kłascz. Sa netotre njedzele wotkhor; won pał wosta srudny a malo reczesche; srudnje hladajo, kaz by hluboke mysl meł, by swoje wschedne dzelo wofstarał. Njedzela rano by te mšci a popoldnju do baptistiskeje shromadzisny schoł; ale t roshudzenju hischcze nje dołdže; won wosta, schoz besche, khablaza sczina, kotruz wotr tam a jow khablasche. Tola mejesche so jemu roshwetlenje dostacz, a wone pschindze wot teho dobrocziwego Wotza horkach, kiz so stajnje wot swojich czlowiskich dzeczi namafacz dawa, hdyz jeho pytaju a so t njemu wofaju.

Jako posdzischu i nim hromadze pschindzech, mi won se kweczazymaj woczomaj powjedasche, tak je t kwetku došchol.

Won sapoczka:

„Jedyn wjeczor bech i mojimi pscheczeleni, i pschiwifowarjemi baptistiskeje wofady, hromadze a duž mi sašo pschireczowachu, so bych bjes nich schoł. Sa smerom na nich pofschuchach a ani haj ani ne njeprajach. Na dobo, ja njewem kat, mi kłowa i tsczeho artikla do myslow pschindzechu: „Sa wercju, so ja kam se swojeho rosoma ani mozy njemožu do Jesom Khrysta, mojeho Knjesa, wericz ani t njemu pschincz". Po tajlim niz kam se swojeje mozy, ale psches Bozeho Ducha, psches modljenje t temu Wotzej w njebjesbach. — Sa postazech a prajach mojim pscheczelam „dobru noz". Wonka besche czma, ja mozach ledy ruku pschew woczomaj widzecz, jako po snatym puczju wotendzech. Hdyz wjazny daloko wot doma njebech a nimo mojeje sahrodki stupach, mje na bobo zadanje pschewja so modlicz; na kolena mje sczeze a w horzym proschanju Boha wo pomoz a wumozjenje i mojih dwelowanjow proschach. Duž besche mi, kaz by mi i daloka czemneje nozy kwetko napscheczimo kwecziko a kaz bych hlób klychaj: „Jedyn Knjes, jena wera, jena kschczeniza!" — Sa ton hlób niz jenož we wutrobje sakluschach, ne, ja jon i mojimaj wuschomaj klyschach, bylny a možny a tola tajki kłodki a troschtowazy. Sa postanych, ja snajach nekt mój pucz, ja starej wercje kwerny sawostach, na kotruz bech kschczeny, w kotreiz bech wot dzeczatstwa roswuczeny, a bech wot teho czafu sbozowny czlowjek, ja bech mer namafaj."

Tak skonczi mój pscheczaj a poda mi ruku t roshohnowanju; ja pał wotendzech i pofschewazym pschewweczdenjom, so Boh modlitwy czlowjekow wuschitki a so je blisko wschitkim, kiz so t njemu wofaju.

Wschelake t rospominanju.

Kak masch swoje dzeczi woczahnyz?

Prenje dzeczjo dyrbi derje woczehnjene bycz. Njemjeblnita, kiz mejesche wjele a derje radzene dzeczi, so juntrocz prashachu, tak je jich telko tak derje woczahnył. Won wotmolwi: „S prenja mojim dzeczom zenje niczo poruczit njebjym, schoz kam czinit njebych; a i druga hym se wschej prazu na to hladał, so bych moje prenje dzeczjo prawje woczahnył. Tak hu so i Bozej pomozu po neczim wschitke poradzike."

„Pombaj Boh" je wot nektka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tez we wschach pschew-dawarňjach „Sserb. Nowin" na wšach a w Budyschinje dostacz. Na schtworcž leta placzi won 40 np., jenotliwe czizka so po 4 np. pschedawaju.